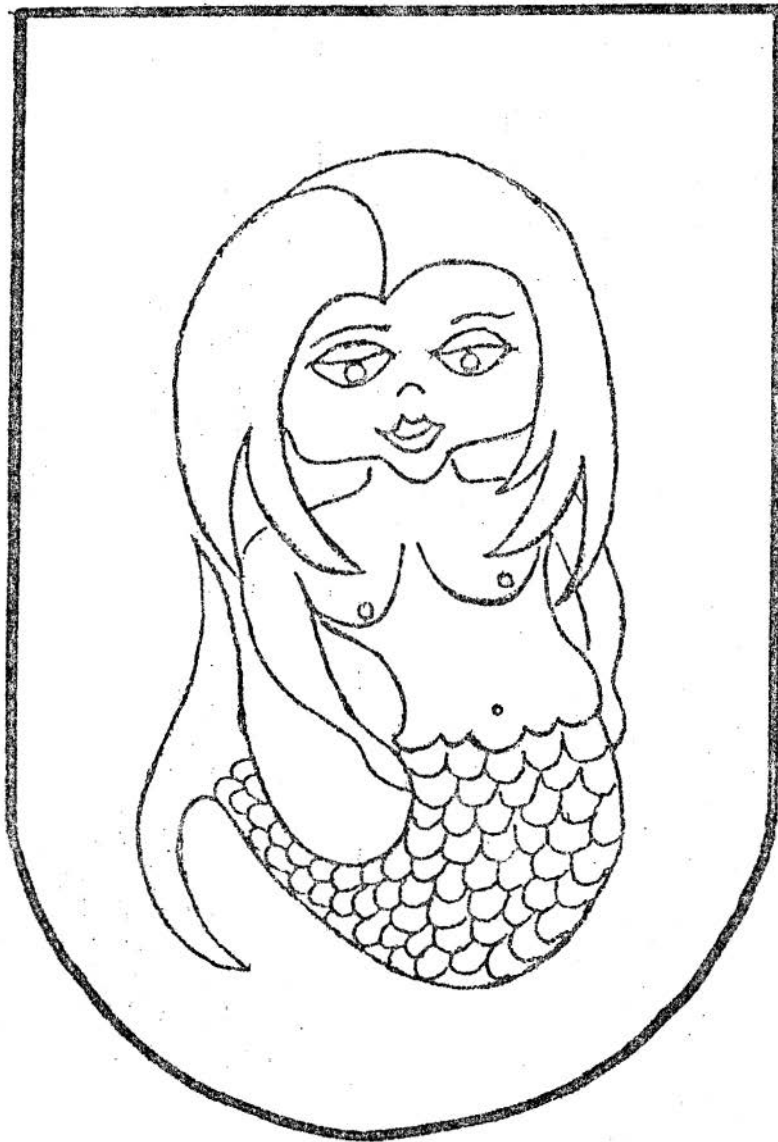

't MEERMINNEKE

KONTAKTBLAD VOOR DE FAMILIE van MEIRHAEGBE

Beste familie- en andere leden,

Drie maanden later en de zomer ruikt al naar de herfst. De bladzijden vallen bij bosjes uit onze stamboom en we harken ze zorgvuldig samen tot dit zevende Meerminneke. Een zevende flash-back in ons gemeenschappelijk familieverleden.

We steken dit keer van wal in de zeeën van de fantasie die bevolkt worden met "meerminnen, meermannen en dolfijnen". Een niet ongevaarlijke trip of cruise doorheen de mythen, legenden en verhalen die door de meest verscheiden volken van alle tijden werden verteld en waarin ook deze sprookjesachtige wezens uit die vergeten diepten opduiken. Daarbij aansluitend brengen we een aantal nieuwe gegevens naar voor in verband met onze meermin- en dolfijnfamiliewapens. Als bijlage vindt u de beloofde afdruk van het dolfijnblazoen, dat door een 16^e-eeuwse zijtak van onze stamboom werd gedragen.

Nadat we vroeger reeds de families Van Eenoo en Dedeckere in de kijker stelden, richten we, ter ontdubbeling van ons toekomstig familieboek, ons zoeklicht op de aanverwante familie Sierens uit Kanegem en omstreken. Een attentie voor onze lezers die de hier behandelde voorzaten tussen hun kwartierstaatoouders tellen.

Als tweelingschap meesterschap is, dan mogen een relatief groot aantal (Van) Meirhaeghes dit bewijs van beroepsgeschiedheid boven de kinderwieg ophangen. We bedoelen maar dat "tweelingen" in bepaalde families -zo ook in de onze- frekwenter blijken geboren te worden dan in andere. Tweelingschap, een familiezaak? Voor de aardigheid hebben we die "dubbelgangers" uit onze stamboom in een korte bijdrage bijeen-gebracht. Een schematisch overzicht dus.

Als naar gewoonte volgt dan het familienieuws, waar we dit keer nog enkele losse sprokkels tegenaan gooien.

In de hoop u weer een boeiend leesuurtje bezorgd te hebben, nemen we dan maar afscheid. Tot over drie maanden!

Herman Meirhaeghe
Arthur Latourstraat 31
9218 Ledeberg - Gent

Jan Meirhaeghe
Europastraat 15
8770 Ingelmunster

Van Meerminnen, Meermannen en Dolfijnen

1. Meerminnen en meermannen in de mythologieën, sprookjes, volksverhalen en legenden.

Volgens de "Dikke Van Dale" is een meermin een in zee wonend wezen, half vrouw, half vis, dat door zijn betoverend gezang de zeevarenden tot zich lokt. Haar mannelijke partner en wederhelft is dan de meerman.

Onze 13^e eeuwse Vlaamse dichter Jacob Van Maerlant bezingt de "maerminne" als volgt in zijn "der naturen bloeme" :

"Syrena dat es die maerminne; Phisiologus hevet inne; dat si draghen wijfs ghelike; toten navele sekerlike; groet zijn si ende eiselijck ghedaen; met langhen hare sonder waen; en verder, dat si gheclauwet zijn aerne mede; ende oec na andre vischen sede; sijn si ghescellet ende gestaert; daer si hem mede stieren ter vaert".

Waar komt deze sprookjesachtige figuur nu vandaan ? Het begint allemaal met de meerman Ea of Oannes. Deze visgod duikt uit de nevelen der tijden op in de godsdienst der Sumeriërs. Zo'n 4 à 5000 jaar voor Kristus erfden de Assyriërs en de Babyloëniërs deze god over. Volgens de mythe was Oannes, half-vis, half-man, uit de zee gekomen om de mensen het schrift, de wetenschap, de kunst, het bouwen en de landbouw te leren. Hij was de eerste van een aantal bovenaardse wezens die de mensen regeerden in vrede en gerechtigheid. Oannes was gehuwd met Damkina, koningin der wateren en zij is wellicht de eerste meermin uit de geschiedenis. (1)

De filistijnse god Dagon, afgebeeld als meerman en de bijbelse "zeeman" Noë of Noach zouden later uit Oannes geëvolueerd zijn. Ook in de figuur van Kristus zouden die oeroude "viselementen" nog aanwezig zijn. Waren zijn apostelen geen vissers? Zei hij niet "dat ze voortaan mensen zouden vissen"? Denken we aan de wonderbare visvangst, de vermenigvuldiging van de broden en visser en het vismotief in de vroegkristelijke kunst. Ook astrologisch zouden overeenkomsten bestaan tussen het Kristendom en het tweeduizendjarig tijdperk van de Vissen dat nu op zijn einde loopt en opgevolgd wordt door het tijdperk van de Waterman.

Bij de oude Grieken en Romeinen ontmoeten we talloze rivier-, water- en zeenimfen zoals de Najaden en de Nereïden. De Sirenen, half-vrouw, half-vis of -vogel, lokten met hun hypnotisch gezang de voorbijvarenden in een dodelijke valstrik. Dat wist de koene held Odysseus die als voorzorgsmaatregel 'was' in zijn oren stopte en zich aan de mast van zijn schip liet vastbinden om aan de verleiding te kunnen weerstaan.

De Germanen kenden de Ondines die de reizigers in hun waterkasteel lokten en vooral de Lorelei, een verleidend waterspook met gouden haar en groene tanden, die al even dodelijke charmes aan de dag legde. Vandaag de dag dragen heel wat 'kabardouchkes' zeer toepasselijk diezelfde naam (la sirène, de lorelei) en tal van autobestuurders klemmen zich in het voorbijrijden krampachtig aan het stuurwiel vast, de gordel flink aangespannen, om aan de neonverleiding te kunnen weerstaan...

Deze meerminnen uit de oeroude mythen zijn blijven voortleven in talloze sprookjes, legenden en volksverhalen. In zijn boek "Meerminnen en Meermannen" heeft de auteur B. Sliggers jr. een poging gedaan om een hoop verhalen omtrent deze figuren te verzamelen, verhalen die in de Nederlanden, "tussen Duinkerke in Frankrijk over Vlaanderen tot Sylt in Nederland" de ronde deden en doen. (2) Het ligt voor de hand dat deze vertellingen vooral in de kuststreek gesitueerd worden. Die verhalen hebben bijna allemaal dezelfde kern : de plaatselijke vissers vangen een meermin in hun netten, weigeren haar de vrijheid te schenken waarop de meermin als wraak de ondergang van dorp of stad voorspelt. Zo zouden die van Damme in de 11^e eeuw ook een meermin gevangen hebben. De volgende dag kwamen honderden meerminnen aangezwommen die riepen : Damme, Damme zal vergaan en met zijn rijkdom is 't gedaan. En het bloeiende stadje aan het Zwin is inderdaad ten onder gegaan...

Meerminnen komen in de mythologie, de sprookjes en de volksverhalen meestal naar voor als kwaadaardige en gevaarlijke schepsels met een hoop negatieve bedoelingen onder hun verleidelijk uiterlijk. De meermin is een 'femme fatale' wiens omhelzing men niet overleeft of een wraaknemende onheilsbode die naderende rampen voorspelt.

Volgens dezelfde schrijver symboliseren de meerminnen in de wapenkunde of heraldiek eigenaardig genoeg heel iets anders. De meermin is hier het symbool van de moederliefde, omdat zij om haar verloren kinderen klaagt in de stem van storm en wind. Zij is ook een symbool van de maagdelijke reinheid en het succesvol bevaren der wereldzeeën voor wie haar in het wapen voert. Dit zijn dus allemaal positieve eigenschappen die lijnrecht tegenover de vorige staan. De meermin is dus wellicht een klassiek dubbel-zinnig symbool dat alle tegendelen in zich verenigt en misschien een uitbeelding van het Anima-archetype. De meermin opduikend uit de wateren van het 'kollektief onbewuste'. En daarmee zitten we volop in de Jungiaanse diepte-psychologie die echter buiten het bestek van dit artikel en dit familietijdschrift valt. (3)

2. De meermin in het wapen van de familie Van Meirhaeghe.

Na deze korte reis door de sprookjesachtige wereld van de volksfantasie begeven we ons naar Wortegem, waar Lodewijk Van Meerhaeghe in 1520, als schepen van de heerlijkheid van Walem, zegelde met een meermin.

Vroeger zegden we reeds dat we niet wisten waarom Lodewijk nu precies een meermin in zijn wapenschild voerde? We legden toen het verband tussen MEERmin en MEERhaeghe die beiden alles met het element 'water' te maken hebben. Ons familiewapen zou, ten dele, een 'sprekend' wapen kunnen zijn, dat als het ware de naam in een beeld vertaalt. Zo droeg de Wortegemnaar Pieter Vande Wiele een 'wiel' in zijn zegel, een sprekend voorbeeld van een 'sprekend' familiewapen. De naam 'Meerhaeghe' is echter heel wat moeilijker door een tekening voor te stellen en alleen het eerste deel van onze familienaam (Meer) zou door de meermin vertaald zijn. (4)

Op zoek naar de oplossing van het raadsel zijn we gaan grasduinen in de archieven en meer bepaald in de boedelbeschrijvingen die na de dood van Lodewijk zelf én van zijn vader werden opgesteld. Dit leverde de volgende resultaten op : (5)

- De vader van Lodewijk bezat te Wortegem een hofstede "te Cauwenborre". Een groot gedeelte van zijn landerijen was gelegen op "caudenborre of caudenborre de cautere". Verder bezat hij nog 10 honderdlands "int stick ghenampt den Meerman".
- Lodewijk zelf woonde ook op "het goed te Cauwenborghe" en ook zijn eigendommen, die hij van zijn vader erfde, lagen "up cauborre of cauwenborre de cautere". Tussen zijn bezittingen noteren we ook "10 hl. ghenampt den Meerman" en "2 hl. inden Meerman".

Zou de meermin uit ons familiewapen iets te maken hebben met het stuk land of het toponiem dat de naam "meerman" droeg? Dit stuk grond lag ergens in de nabijheid van het goed te Cau-borre. Caudenborre, Cauborre, Cauwenborne enz. betekent 'koude bron'. In ons zuidnederlands bestaat nog steeds het woord 'bornput', dat welput of waterput betekent. Nu is het zo dat bronnen en wateringten volgens de volksfantasie vaak door watergeesten bewoond werden. (6) Misschien vertelde men te Wortegem dat in de "caudeborre" een waternimf, een meer-man of een meermin huiste? Tussen de elementen cauborre - meerman - meermin - meerhaeghe kan een verband gelegd worden en wellicht ligt hier de oorsprong van ons familiewapen...

In het archief van de St.-Pietersabdij, rustend in het Rijksarchief te Gent (nr.II 1515) vonden we onlangs een kopie van een charter, waarbij ene Nicolaes Saverij in 1515 "de rente van Walem" verkocht aan de proost van Sint Pieters te Gent. Deze verkoopakte werd verleden voor de baljuw van Walem, Francois Vande Wostijnen, en de schepenen Jan Vannins, Pieter Vanden Dorpe, Gillis Vander Wostijnen, Gillis Vanden Dijke en Loyc Van Meerhaghe, onze meerminman en stamvader.

De slotformule luidt als volgt : "desen presenten wettelicken tsaertre (charter) in kennisse ende eeuweweghe ghedijnckenesse der waerhede ghezeghelt elc ons met zijne propren (eigen) zeghelen hier an vuthanghende den 26 wedemaent 1516".

Die zegels hingen natuurlijk alleen aan het origineel en daar het hier enkel om een kopie of afschrift gaat vonden we tot onze spijt Lodewijks meerminzegel niet terug.

In diezelfde bundel vonden we wél een originele oorkonde uit 1544 waaraan oorspronkelijk vijf zegels hingen, nl. die van baljuw Jan Van Heilbroeck en schepenen Pauwel Vanden Dorpe, Pieter Vande Wiele, Jan Vande Woestijne en Pieter Van Meerhaeghe. Slechts drie zegels bleven bewaard. Twee zijn verdwenen en U raadthet al, het zegel van Pieter Van Meirhaeghe was er niet meer bij! (vloek!vloek!) Deze Pieter was de zoon van de voornoemde Lodewijk Van Meirhaeghe en naar alle waarschijnlijkheid zegelde ook hij met een meermin. Tegenslag dus, maar we troosten ons met het meerminzegel in het dekenij-archief te Oudenaarde.

Besluiten we dit meerminhoofdstuk met een fragment uit een gedicht van wijlen Paul Snoek :

De zeemeerman woont in een klein paleis
 De muren heeft hij zelf gebouwd
 met harder water
 en met waaiende spiegels vol vissen bekleed
 Het licht van vele zwakke lampen
 houdt hij gedempt in zeldzame flessen.
 Want hij wacht
 Elke dag wacht hij een eeuw
 Elke droeve luchtbel die hij uitspreekt
 rijgt hij aan een eindeloos kraal
 dat hij bewaart voor zijn geliefde
 zeemeermin
 die Noach nog niet van de ark
 overboord heeft gegoooid...

In dit stukje heeft de dichter, wellicht onbewust, een aantal elementen uit de meerminsymboliek verenigd en verwerkt. Zelfs Noach komt ter sprake, evenals de 'spiegels' waarmee de meerminnen in de wapenkunde meestal worden afgebeeld.

3. De dolfijn in het wapen van de familie Van Meirhaeghe

Zoals gezegd in Meermin nr.5 ontvingen we van de Hr. Frantz Van Dorpe uit St.-Niklaas een fotocopie van het dolfijnwapen dat door een 16° eeuwse tak van onze stamboom gedragen werd. (7) De Hr. Van Dorpe vond deze dolfijn in een 19° eeus boek dat als titel draagt : 'register van fondatien van jaergetijden, borsen voor studenten ende jonge dochters, aerme kinderen bij acten inter vivos, testamente, legaten alsoock eenige documenten regarderende het hospitael van Audenaerde'. Dit register staat op naam van ene P.F. van Meldert de Devaal en berust in het privé-archief van de Hr. Van Dorpe.

Als bijlage vindt U een afdruk van die bewuste bladzijde 605 en hieronder volgt de begeleidende tekst :

"zaerck (zerk) liggende inde prochie kercke van pamel binnen audenarde"

schets van het familiewapen Vande Kerchove - de Lattre.

"sepulture (graf) van den eersamen Anth(onius) de Lattre, geseyt Vanden Kerchove fs. Paesschiers die overleet den 5 7bre (september) 1600 ende van jo(ncvrouw)e Anna Van Merhaghe fa. Gillis, overl(eden) 18 april 1584, hadden tsamen in huijwelijcke 10 kinderen, Gillis, Cathelyne, Jacques, Marie, Elena, Jan, Anna, Anth(oon), Michiel ende Abraham". Bidt voor de zielen.

schets van het wapen of rouwbord van het echtpaar Anthoon Vande Kerchove en Anna Van Meirhaeghe.

Een rouwbord is een ruitvormig bord dat ingelijst werd opgehangen in de kerk, ter nagedachtenis van een overledene. Vandaag de dag hangen, vooral in stedelijke kerken, nog talloze dergelijke rouwborden te bezichtigen.

Bekijken we dit bord van nabij en beschrijven we in mensentaal (dus niet met het heraldisch vocabularium) wat erop staat afgebeeld.

Op de rechterhelft (steeds gezien vanuit het standpunt van de drager van het schild) zien we dus het wapen van Anthoon vande kerchove alias de Lattre.

Op de linkerhelft prijkt de dolfijn van Anna Van Meirhaeghe. Het gaat hier om een dolfijn van goud op een achtergrond of veld van keel of rood. In zwart-wit druk wordt het metaal goud (geel) voorgesteld door puntjes en de kleur rood of keel door vertikale strepen.

Even in het kort kennis maken met het echtpaar Vande Kerchove - Van Meirhaeghe.

- Anthoon Vande Kerchove, zoon van Passchier, behoorde tot een invloedrijke burgerlijke familie. Hij was 'tapijtsier' en een der leidende figuren uit het befaamde Ouden ardse tapijtweversambacht. Tijdens de 16^e eeuw was hij tevens Oppervoogd van Pamele, een belangrijke openbare functie.
- Anna Van Meirhaeghe was een kleindochter van de gefortuneerde Franchoys Van Meirhaeghe aan wie we in onze bijdrage over de 'geestelijken in onze stamboom' heel wat aandacht gewijd hebben. Zij was de dochter van Gillis Van Meirhaeghe die tijdens de jaren 1540-1560 te Oudenaarde de stadsfuncties vervulde van amman, procureur en costumier. (9)

De kinderen van Anthoon en Anna werden binnen hun 'burgerlijke stand' uitgehuwelijkt. Zo huwde Cathelyne met tapijtwever Joos Cabillau en Anna met brouwer Thomas Debie. Het echtpaar Vande Kerchove-Van Meirhaeghe behoorde dus zeker tot de begoede klasse en beiden werden dan ook "inde prochie kercke van Pamel" begraven.

In ons 1° Meerminneke vernoemden we reeds het dolfijnwapen van Marie Van Meirhaeghe, echtgenote van Loy Vande Woestijne, die in 1566 begraven werd in de Walburgakerk van Oudenaarde. Deze Marie is een volle nicht van de voornoemde Anna en tevens een kleindochter van Franchoys Van Meirhaeghe. Marie was de dochter van Jacob of Jacques Van Meirhaeghe en Jeanne Vande Lannoete (alias de Lannoy). Haar moeder Jeanne is de dochter van jonkheer Jehan de Lannoy (Van Lannoit) en jonkvrouw Mergriete de Bisscop. Tijdens de 14^e en 15^e eeuw waren haar voorvaders de Lannoy 'heren van Ogimont et de la Metterie'. Een schoonbroer van Jacques Van Meirhaeghe, nl. Mahieu de Lannoy, huwde o.a; met Jonkvrouw Cateline Cabbillau, een dochter uit het prominent Oudenaardse patriciërsgeslacht Cabilliau. Heel onlangs stuurde onze medewerker Dr. Van Den Bosch uit Bondues ons de fotocopie toe van een artikel dat verleden jaar verscheen in het Franse stamboomtijdschrift 'le parchemin' (10).

In dat artikel behandelt colonel de Lannoy "un rameau de la famille de Lannoy à Audenaarde du XVe au XVIIe siècle". (tak van de familie de Lannoy te Oudenaarde 15e - 17e eeuw) Hij heeft het onder meer over het echtpaar Jacques Van Meirhaeghe en Jeanne de Lannoy en in een voetnoot (nr.19) schrijft hij over het familiewapen van Jacques : "Van Meerhaghe, à un poisson dressé sur sa queue, la tête à dextre". In vertaling gaat het als volgt : "Van Meerhaghe, een vis, rechtstaand of vertikaal op de staart, de kop naar rechts". Waar col. de Lannoy dit wapen ontdekte wordt niet vermeld. (11)

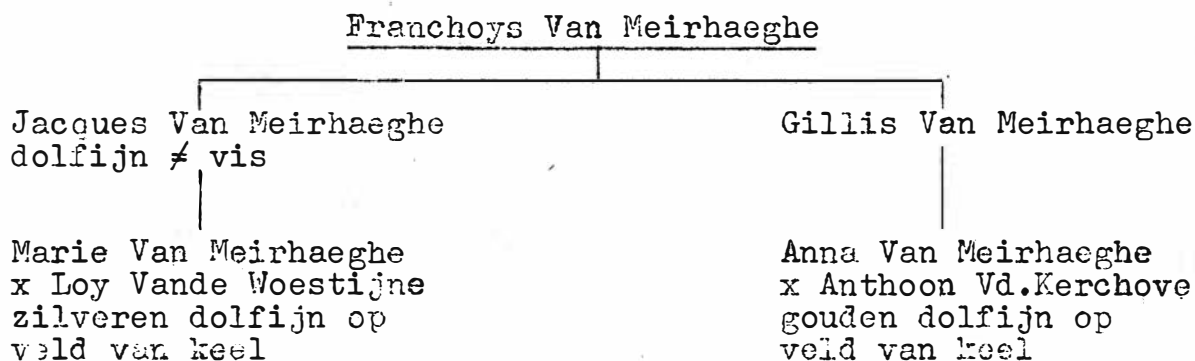
Op basis van onze overige gegevens denken we dat de schrijver de afbeelding of de figuur foutief geïnterpreteerd heeft en dat Jacques Van Meirhaeghe een dolfijn en geen vis in zijn wapen voerde, net als zijn dochter trouwens. Een blik op het dolfijnwapen in bijlage zal U duidelijk maken dat men makkelijk een dolfijn met een vis kan verwarren, zeker wanneer de kwaliteit van het zegel niet optimaal is.

In Meermin nr. 1. zegden we ook nog dat het 'fonds Goethals' eveneens een dolfijnwapen-Van Meirhaeghe bevat. We controleerden nog niet wie dit wapen droeg, doch het zal heel zeker ook een afstammeling van Franchoy's Van Meerhaeghe geweest zijn. (4)

Zo totaliseren we in deze familietak vier dolfijnwapens :

1. dolfijn (en géén vis) : Jacques Van Meirhaeghe.
2. dolfijn van lazuur (blauw) op een veld van zilver (F.Goethals)
3. dolfijn van zilver op een veld van keel : Marie Van Meirhaeghe (Rietstaps Wapenboek)
4. dolfijn van goud op een veld van keel : Anna Van Meirhaeghe (register Van Meldert de Devaal)

Schematisch kunnen we dit als volgt voorstellen :

We mogen veronderstellen dat Marie en Anna Van Meirhaeghe hun dolfijnwapen van hun beider vaders Jacques en Gillis erfden die het op hun beurt van hun vader Franchoy's geërfd hebben. Franchoy's Van Meirhaeghe zal de eerste geweest zijn die het dolfijnwapen droeg. Over de oorspronkelijke kleuren weten we nog niets. Zijn nakomelingen voerden dus allen een dolfijn in het schild, doch via een verschillende kleurenkeuze wensten ze zich te onderscheiden van hun medefamilieleden (broers, neven, nichten, zusters enz...)

We hebben er -voorlopig- het raden naar waarom Franchoy's Van Meirhaeghe precies een 'dolfijn' gekozen heeft. Misschien verwijst dit fascinerend waterzoogdier naar het 'waterelement' in de naam MEERhaeghe? Misschien woonde Franchoy's in een huis dat 'de dolfin' genoemd werd? Of gaat het hier om een louter willekeurige keuze?
Misschien ontdekken we ooit nog eens hoe de vork aan de steel zat.

noten :

1. Parapsychologie en Religie, Van Praag, Meulenhof 1975, p.115.
2. Meerminnen en Meermannen van Duinkerke tot Sylt, B.Sliggers jr. Kruseman, p.100 en parsim.
3. Ook Lucifer is bvb zo'n typisch dubbel-zinnige figuur. Zijn naam betekent 'lichtdrager', doch hij is ook de heerser van de duisternis in de onderwereld of de hel. Hij was engel en hij werd duivel.
4. Zie Meermin nr.1. pag 4,5,6.
5. Staten van Goed, boek 16, dd.10.6.1532, Stadsarchief Oudenaarde.
6. Toen ik nog jonger van jaren was bezweerde grootmoeder Staelsius mij vaak dat ik me niet te dicht bij een waterput, een beek of een 'wal' mocht begeven, want anders zou 'de Kalle-met-den-haak' mij meesleuren in de dieperik. Deze 'Kalle' is ook zo'n typisch boosaardig waterspook van de vrouwelijke kunne. Met het verhaaltje bedoelde men het eventuele verdrinkingsgevaar van al te roekeloze kinderen te voorkomen.
7. Brief van de Hr.F.Van Dorpe dd.23.1.82. Hartelijk dank !!
8. Zie Meermin nr.6, pag. 7.
9. Oppervoogden : oefenden controle uit over al de sterfhuizen van hun poorters in de stad en in de kasselrij.
Zij stonden in voor het beheer van de wezengoederen.

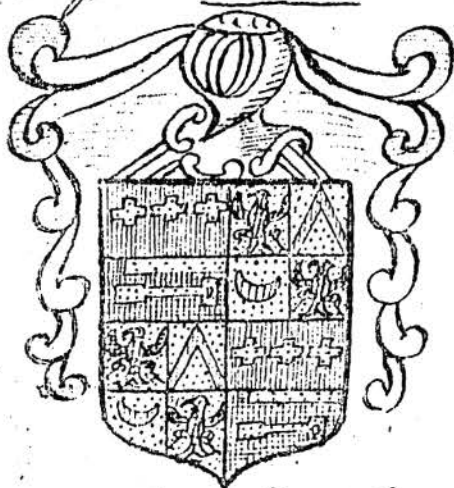
Costumier : heeft niets te maken met de kleermakersstiel. Costumen zijn historisch gegroeide gewoonten en gebruiken, naderhand gebundeld ten behoeve van de stedelijke administratie en rechtspraak.

Amman : politionele functie.

Op juridisch vlak werd de stad en de kasselrij berecht door een hoogbaljuw, een hulpbaljuw, een amman en de stadsschepenen.

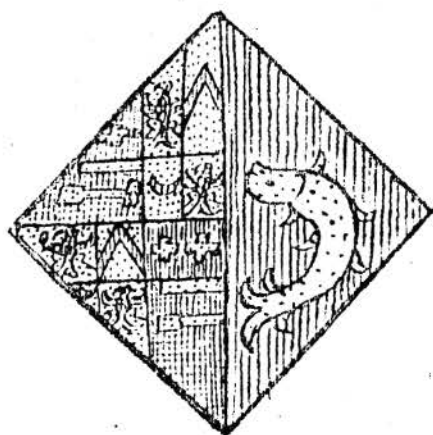
10. Le Parchemin, nr.214, juillet-aôût 1981.
11. Over Jacques Van Meirhaeghe en consorten leest u veel meer in ons toekomstig familieboek.
Hier zij reeds gezegd dat Jacques het Oudenaardse achter zich liet om zich in de streek van Escanaffles, Amougies en Ruien te vestigen. Hij hield er onder andere de hofstede en de herberg "de drien duiven" (les trois pigeons) in uitbating. Deze "auberge" bevond zich langs de heerweg van Oudenaarde naar Doornik en fungeerde in de 18° eeuw als 'wethuis' waar de vergaderingen van de 'gemeenteraad' doorgang vonden.
Ondertussen bezat Jacques nog steeds een aantal voorvaderlijke bezittingen te Wortegem. De herberg 'de drie duiven' behoorde tot de erfenis van zijn schoonouders Jean de Lannoy en Mergriete de Bisscop. Een achterkleindochter van Jean en Mergriete, Jonkvr. Antoinette de Lannoy huwde Heer Gillis Vd Kerchove, tapijtsier, schepen, oppervoogd en armenmeester van Pamele en Oudenaarde (1580-1606). Gillis was de zoon van Antoon Vd Kerchove en Anna Van Meirhaeghe, onze dolfin draagster van daarnet.

kerck liggende inde prochie kercke.
van pamel binnen andenaerde

sepultura van den kersanen antht. de Latho.
gebeft van den kerckode ft. paoftchiers die
overleest den 5 vbro 1600, ende van jofanna
van Merhaghe ft. gillit overl. 18 april.
1584 hadden t samen in huwelijcke
10 kinderen, gillit, cathelyne, jacques,
maria, elmay, jan, anna, alth, micheel,
ende abraham.

Bidt voor de Zielen

SIERENS : EEN AANVERWANTE FAMILIE

Ivo Meirhaeghe en Rosalie Sierens (tak C) zijn de overgrootouders van onze lezers Daniel Meirhaeghe-Stas uit Wilsele, Chris Meirhaeghe-Goetry uit Astene, Alain Meirhaeghe-Hoylaerts uit Haacht, Marc Meirhaeghe-Toubac uit Tildonk en Noella Meirhaeghe-Difalco uit Brussel. Hieronder resumeren we de losse gegevens die we in de loop der jaren genoteerd hebben over de familiale achtergrond van Rosalie Sierens, echtgenote van Ivo Meirhaeghe.

Ivo Meirhaeghe huwde te Kanegem begin 1871 met Rosalie Sierens. Enkele weken voor hun huwelijk, op 21 december 1870, lieten ze door notaris Louis Van Outrive te Ruddervoorde hun huwelijkskontraakt opstellen. Het echtpaar zal zich als landbouwers te Ruiselede vestigen, waar hun vijf kinderen geboren worden en waarvan alleen het jongste in zijn tweede levensjaar overlijdt.

Rosalie Sierens werd te Kanegem geboren op 15 augustus 1833. Ze was dus reeds 38 jaar oud toen ze huwde met de 35-jarige Ivo Meirhaeghe. Zij was 46 jaar toen ze haar vijfde en laatste kind ter wereld bracht. (1)

Rosalie was de dochter van Carolus of Karel Sierens en Francisca Demeulemeester. Haar ouders waren landbouwers te Kanegem. Ze huwden te Aarsele op 25 februari 1829 en hun huwelijksakte biedt ons een eerste blik op hun beider afkomst :

- De bruidegom, Karel Sierens, 35 jaar oud, landman te Kanegem, werd te Tielt geboren op 20 februari 1794 als zoon van Joris of Georgius Sierens en Maria Anna Loontjens.
 - zijn vader Joris is op het ogenblik van het huwelijk reeds bijna dertig jaar overleden. Hij stierf te Tielt op 29 mei 1800. Karel Sierens was dan pas zes jaar oud.
 - zijn moeder Maria Anna Loontjens, 82 jaar oud, is nog in leven. Ze woont te Tielt en ze wordt omschreven als "partikuliere" of bijzondere. Zij stamt inderdaad uit de "bijzondere" of begoede familie Loontjens, die reeds eeuwenlang in het Tielts een vermogend boerengeslacht vormde.
- De bruid, Francisca Demeulemeester, 28 jaar oud, landbouwster, werd te Aarsele geboren op 10 april 1801, als dochter van Jan Baptiste Demeulemeester en Angela Decoster.
 - haar vader Jan-Baptiste is ook reeds lang overleden. Hij stierf enkele maanden na de geboorte van Francisca te Aarsele op 4 december 1801 en was slechts 25 jaar oud. Jan-Baptiste werd omstreeks 1776 te Aarsele geboren als zoon van Livinus Demeulemeester en Francisca Nemegeer en volgens zijn overlijdensakte was hij "journalier" of dagloner.
 - haar moeder, Angela Decoster, 52 jaar, is op het huwelijksfeest aanwezig. Stond ze bij het overlijden van haar man in 1801 als "fileuse" of spinster geboekstaafd, nu blijkt ze te Aarsele "landvrouw" te zijn. Ze is er dus blijkbaar tijdens de voorbije 28 jaar op vooruit gegaan.

De huwelijksakte wordt door de bruidegom Carolus Sierens zeer gaaf ondertekend, een verwijzing naar zijn ontwikkeling. Als getuigen treden op : molenaar Lodewijk Delmeire, koperslager Jan Baptiste Dierick en kleermaker Jules Vander Vennet, allen vermoedelijk kennissen van de jonggehuwden. In deze trouwakte noteren we verder nog dat Karel Sierens en Francisca Demeulemeester op 7 februari 1829 een huwelijkskontrakt afsloten voor notaris Wauters te Tielt.

Dat zowel het echtpaar Ivo Meirhaeghe-Sierens als het echtpaar Karel Sierens-Demeulemeester een huwelijkskontrakt afsloot wijst zeker op een bepaalde welstand binnen de familie. Tussen de kleine honderd trouwakten die we voor deze 19^e eeuw raadpleegden, vormen die waarin een huwelijkskontrakt vermeld wordt, een minderheid. De meerderheid dacht er niet aan een notaris onder de arm te nemen, daar ze weinig of niets hadden in te brengen bij een eventueel huwelijk. We mogen dus besluiten dat de familie Sierens het financieel beter stelde dan de meeste van hun tijdgenoten.

Tijdens het onderzoek van deze tak kwamen we er achter dat de moeder van Ivo Meirhaeghe, namelijk Bernardine Dewulf, ook met onze Kanegemse Meirhaeghes verwant was.

Bernardine werd te Tielt geboren in 1794 als dochter van Guillielmus Dewulf en Maria Theresia Colpaert.

Haar moeder was een der dochters van Pieter Colpaert, geboren te Tielt, en Maria Joanna Desmet, geboren te Wakken.

Het gezin Pieter Colpaert-Desmet was als volgt samengesteld :

1. Petrus Franciscus Colpaert, geboren te Kanegem op 16.9.1762 en er overleden op 3.2.1805. Hij huwt in 1790 met Monica Demeyer, geboren te Kanegem in 1761 als dochter van Joseph Demeyer en Joanna Van Quathem en te Kanegem overleden op 6 oktober 1835.
2. Joanna Regina Colpaert, geboren te Kanegem op 8 april 1764. Zij wordt later de doopmeter van Bernardine Dewulf.
3. Maria Joanna Colpaert, geboren te Kanegem op 3 december 1767. Zij huwt vermoedelijk met Jacob Veroustraete.
4. Maria Theresia Colpaert, geboren te Kanegem op 24.12.1769. Zij huwt Guillielmus Dewulf, vader van Bernardine, de moeder van Ivo Meirhaeghe.
5. Petrus-Augustinus Colpaert, geboren te Kanegem op 19 juni 1772.
6. Monica Colpaert, geboren te Kanegem op 25 juli 1775. Zij huwt in 1798 met Joannes-Jacobus Meirhaeghe. Deze laatste is dus langs moederszijde de nonkel van Bernardine Dewulf, de moeder van Ivo Meirhaeghe. Hij is tevens de broer van de grootvader van Ivo Meirhaeghe.

Moeder Maria Joanna Desmet overleed te Kanegem op 5 februari 1790. Pieter Colpaert overleed er op de 16^e brumaire van het 7^e jaar der Franse Republiek of op 6 november 1798.

Het gezin Pieter Colpaert-Desmet woonde te Kanegem op de Oosthoek. Pieter was uitbater van "de herberghe ghemaempt het Goureeken", gelegen op de hoek van de huidige Eeckhoutmolenweg en "de parodiweg naer Vynckt."

Joannes-Jacobus Meirhaeghe zal later deze herberg-annex-hoeve van zijn schoonvader overnemen alvorens hij met zijn veertien kinderen zal verhuizen naar Egem.

Zo ziet U hoe klein de wereld toen nog was en hoe de afstammelingen van Ivo Meirhaeghe én van Jan-Jacob Meirhaeghe (Helene, Zoë en Magdalena Meerhaeghe uit Pittem en Wingene) tweemaal met mekaar verwant zijn : eenmaal via de Meirhaeghes en eenmaal via de Colpaerts.

We hopen dat we de betrokken familieleden, die we nog nooit in levende lijve mochten ontmoeten, een plezier gedaan hebben met deze korte bijdrage over hun onbekende voorouders en langs deze weg willen we hen danken voor de steun en de interesse voor ons stamboomwerk. Het spreekt vanzelf dat Uw Meirhaeghe-voorouders in ons familieboek veel uitgebreider en gedetailleerder zullen behandeld worden.

TWEELINGSCHAP IS MEESTERSCHAP

Tijdens ons jarenlang stamboomonderzoek zagen we heel wat tweelingen geboren worden. We mogen zeggen dat, sedert 't jaar 1600, bijna elke generatie-Meirhaeghe een aantal tweelingen heeft voortgebracht.

De hieronder vermelde gegevens plukten we, voor de periode 1600-1800, uit de parochieregisters, waarin de pastoor de dopen noteerde en voor de periode 1800 tot vandaag uit de geboorteregisters van de burgerlijke stand. Tussen 1200 en 1600 zullen er ook wel tweelingen geweest zijn, doch daarvoor hebben we geen bewijzen, daar de geboortes in die tijd nog niet officieel werden geboekstaafd.

Ons onderzoek is dan nog eens beperkt door het feit dat we hoofdzakelijk de gezinnen van de zonen-Meirhaeghe bestudeerd hebben. Ook de Meirhaeghedochters zullen tweelingen gebaard hebben, doch hieromtrent hebben we alleen "en passant" enkele gegevens genoteerd.

Voor de aardigheid dus een inventaris van onze Kanegemse en Wortegemse tweelingen, zowel de identieke of een-eiige (echte) als de twee-eiige tweelingen :

We beschouwen eerst afzonderlijk onze Kanegemse tak en we starten ons onderzoek te Nokere, waar onze stamvader Jan Van Meirhaeghe vandaan kwam en vervolgens begeven we ons naar Kanegem en omgeving:

- Judocus en Joannes Van Meirhaeghe, geboren te Nokere op 22 september 1691.
kinderen van Martinus Van Meirhaeghe en Anna Dhoop.
vader Martinus is de zoon van de halfbroer van stamvader Jan.
- Judoca en Godelieva Meirhaeghe, geboren te Tielt op 17.8.1733.
kinderen van Pieter-Jan Meirhaeghe en Judoca Vande Vijvere.
vader Pieter-Jan is de kleinzoon van de halfbroer van stamvader Jan Van Meirhaeghe.
Judoca overleed te Tielt in 1748 en Godelieva in 1742.
- Maria en Catharina Van Acker, geboren te Ruiselede op 27.3.1715.
kinderen van Gaspar Van Acker en Judoca Meirhaeghe, een klein-
dochter van stamvader Jan.
beide kinderen overleden bij de geboorte, net als hun moeder.
- Maria Catharina en Livina Theresia Meirhaeghe, geboren te Kanegem op 5 juli 1717.
kinderen van Pieter Meirhaeghe en Maria Deweerdt.
Pieter is een kleinzoon van stamvader Jan.
beide kinderen overleden in hun geboortjaar, respectievelijk drie en twee maanden oud.
- Rosalia en Virginia Meirhaeghe, geboren te Kanegem op 10 juli 1822.
kinderen van Augustijn Meirhaeghe en Bernardine Dewulf (tak C)
de borelingen leefden slechts een paar dagen. Rosalie overleed op 10 en Virginia op 13 juli 1822.
- Cyrille en Stephanie Meirhaeghe, geboren te Ruiselede op 4 augustus 1883.
kinderen van Felix Meirhaeghe en Rosalie Laethem (tak C)
- Constant-Achille en Cyriel-Bernard Meirhaeghe, geboren te Kanegem op 8 november 1891.
kinderen van Eduard Meirhaeghe en Marie Eugenie Van Eenoo.(t.C
Constant overleed reeds op 11 maart 1892, vier maand oud.
- Celina Margaretha en Martha Bertha Meirhaeghe, geboren te Ruiselede op 9 november 1905.
kinderen van Richard Meirhaeghe en Emma Dhondt (tak C)
vader Richard is de zoon van bovengenoemde Felix Meirhaeghe.
Beiden werden slechts twee maand. Celina overleed op 10 en Martha op 15 januari 1906.
- Aurélie en Constant Meirhaeghe, geboren te Roubaix op 6.12.1906
kinderen van Constant Meirhaeghe en Marie Dancette (tak D)
- Cora Meerhaege en levenloos kind, geboren te Tielt op 10.6.1912.
kinderen van Emile Meerhaege en Marie-Louise Braeckeveltdt (t.B)
- Jeanne en Suzanne Meirhaeghe, geboren te Roubaix op 27.10.1919.
kinderen van Arthur Meirhaeghe en Rosalie Ferdinande (tak D)
- Greta en Marc Meirhaeghe, geboren te Deinze op 5 juni 1957.
kinderen van Cyriel Meirhaeghe en Maria Claeys (tak C)
achterkleinkinderen van Désiré Meirhaeghe.
- Johan en Gerda Meirhaeghe, geboren te Oudenaarde op 29.12.1964.
kinderen van Richard-Daniel Meirhaeghe en Mariette Laporte (t.C
achterkleinkinderen van Désiré Meirhaeghe.

- Vanessa en Valerie Meirhaeghe, geboren te Gent op 25 oogst 1978.
kinderen van Romain Meirhaeghe en Linda Borremans (tak C)
betachterkleinkinderen van Désiré Meirhaeghe.

In tak A vonden we (voorlopig) geen tweelingen terug.

We hebben ook even heel vluchtig de "Wortegemse" stam afgetast en ook daar vinden we tijdens de 17° en de 18° eeuw een aantal tweelingen terug :

- Anna en Joanna Van Meirhaeghe, geboren te Ooike op 12.11.1654
kinderen van Arent Van Meirhaeghe en Wilhelma Devrieze.
- Martinus en Maria Van Meirhaeghe
geboren te Asper op 19 december 1675.
- Judoca en Joanna Vindevoghel, geboren te Ooike op 23 maart 1689.
kinderen van Ludovicus Vindevoghel en Joanna Van Meirhaeghe.
- Margaretha en Petrus Van Meirhaeghe, geboren te Wortegem op
30 juni 1690.
kinderen van Pieter Van Meirhaeghe en Margriet Destoop.
- Maria en Anna Van Meirhaeghe, geboren te Wortegem op 16.4.1692.
kinderen van Joos Van Meirhaeghe en Josine Vander Haeghen.
- Francisca en Joanna Van Meirhaeghe, geboren te Wortegem op
2 februari 1709.
kinderen van Gillis Van Meirhaeghe en Judoca Van Meirhaeghe.
- Joannes en Judoca Devos, geboren te Wortegem op 10 november 1713
kinderen van Francies Devos en Joanna Van Meirhaeghe.
- Olivier en Petrus Van Meirhaeghe, geboren te Huise op 5 mei 1730
kinderen van Pieter Van Meirhaeghe en Elisabeth Derijcke.

Tussen de takken van onze Kanegemse boom vonden we dus, tussen 1650 en 1980, veertien tweelingen terug, dit is gemiddeld één tweeling per generatie.

Daar we niet ingewijd zijn in de wetenschap der genetica of de erfelijkheidsleer, onthouden we ons van verder commentaar.

We durven op basis van deze cijfers niet besluiten dat het tweelingschap een typische Meirhaeghe-familie-aangelegenheid is. Hebben de Meirhaeghes inderdaad meer kans om tweelingen te wekken of ter wereld te brengen? Misschien zijn er lezers die ons iets meer kunnen vertellen over "tweelingen en erfelijkheid". Schrijf ons a.u.b.

Wat de levenskansen van onze tweelingen betreft kunnen we zonder meer stellen dat die tijdens de 17°, 18° en 19° eeuw heel miniem waren : velen stierven bij de geboorte of tijdens de eerste levensdagen of -maanden, wellicht hoofdzakelijk bij gebrek aan medische bijstand en wegens de alles behalve optimale hygiënische omstandigheden.

Het is pas sedert het begin van onze 20° eeuw dat die borelingen gunstiger overlevingskansen hebben.

Die goeie ouwe tijd gold dus zeker niet voor onze tweelingen...

- - - - -

S P R O K K E L S

God ziet mij, hier vloekt men niet.

Tweehonderd jaar geleden, op 23 mei 1782, werd te Kanegem een van die zovele religieuze broederschappen opgericht die Vlaanderen toen rijk was.

We lezen in het plaatselijke kerkarchief (rijksarchief Kortrijk) :

"opregtinge van het broederschap van de gedurige aanbiddinghe van den menschgeworden godt in het allerheyligste sacraments des autaers binnen de parochiale Kercke van Caneghem door Zijne Hoogheyt Ferdinandus Maria des H. Rooms Rijks, prince van Lobbrowitz, hertog van Sagan, Bisschop van Gent."

In het ledenboek vonden we de namen terug van Augustinus Meirhaeghe, ingeschreven op 17 januari 1784, van Pieter-Joseph Meirhaeghe op 11 Juli 1786 en van Jacoba Meirhaeghe op 3 april 1790.

Omstreeks 1847 werd een "broederschap tegen de Godslastering" opgericht en de ledenlijst werd "gesloten int jaer 1878 door de nieuwe opregting van het genootschap tot uitroeying der godslastering en de verwensching."

Nu weten we niet of de Meirhaeghes zich te buiten gingen aan godver-geeten vloeken en krakende krachttermen. Tussen de leden vinden we hoe dan ook een achttal naamgenoten terug : Rosalie en Francis Myrae, Ferdinand, petronilla, Corneel en Pieter Myrae, Francis Meyrae en Tresia Myrae.

Zo ziet u maar hoe godslasterlijk hier in elk geval met de schrijfwijze van onze familienaam wordt omgesprongen...

Na het vloeken en ketteren, de Vlaamse Letteren.

De bekende Vlaamse auteur Ward Ruyslinck publiceerde in 1964 zijn roman "Het Reservaat". Daarin troffen we volgende passage aan die onze aandacht trok :

"Terwijl u alles in gereedheid brengt, stel ik me in verbinding met Meirhaegen, om dokter Lucas te verwittigen. Het werd allemaal prachtig geregeld. Meneer Puck haastte zich weg om het transport te organiseren en dr. Faes, die er uit zag of er een zware last van hem was afgevallen, maakte een uitnodigend gebaar : 'Gaaf u nog even zitten, terwijl ik Meirhaegen aanvraag'.

Begin mei 1975, toen ons stamboomonderzoek nog niet gestart was en we dus nog hoegenaamd niet wisten waar we vandaan kwamen en dat 'Meirhaege' een Wortegemse plaatsnaam was, vroegen we aan Ruyslinck of hij de naam 'Meirhaegen' uit zijn roman aan de werkelijkheid ontleend had en zo ja, waar het plaatsje ergens gesitueerd kon worden.

Bij zijn brief van 13 mei 1975 antwoordde Ruyslinck het volgende : "het spijt me u te moeten ontgoochelen, maar de benaming "Meirhaegen" in "Het reservaaf" is een fictie. Het wordt natuurlijk steeds moeilijker namen -en situaties!- te verzinnen die nog niet bestaan."

Het bleek dus dat de auteur de benaming "Meirhaegen" uit zijn ganzeveer gezogen had. Rest natuurlijk de vraag welke onbewuste drijfveren er hem toe aangezet hebben om precies "Meirhaegen" te verzinnen en bijvoorbeeld niet Sint-Bachtens-Kwatrem of Neder-Over-Naastegem??? Voer voor literaturreluurders. Desalniettemin of meer van onzentwege toch een onvolprezen bijdrage tot de Vlaamse Letteren!

VAN DE HAK OP DE TAK

In de Weekbode vonden we een foto van een viergeslacht in vrouwelijke lijn, waarvan de jongste schakel tot onze Kanegemse tak behoort :

- Hortence Degraeve echtg. Devlieger, 81 jaar.
- Marcella Devlieger echtg. Vande Vijvere, 47 jaar.
- Linda Vande Vijvere echtg. Gaby Meirhaeghe, 26 jaar.
- Vicky Meirhaeghe, 1 jaar, geboren te Tielt op 8 mei 1981.

Onze gelukwensen aan de vier dames in kwestie.

- - - - -

Begin dit jaar werd nonkel Albert Meirhaeghe uit Tielt, als verdienstelijk lid van de trialclub-Oostende, met de uitlaatpijp tot ridder geslagen in de Orde van den Tuf-Tuf.

Net als zoveel andere Meirhaeghes is zijn zoon Gaby een vaardig trialpiloot en in de toekomst zullen we alhier nader met hem kennismaken.

- - - - -

Tijdens het hete Pinksterweekend (29,30,31 mei 1982) gingen we (dit zijn Jan Meirhaeghe en Andrea Vandenbulcke uit Ingelmunster, Guillaume Herman en Andrea Meirhaeghe uit Kanegem, Andre Meirhaeghe, Simonne Verschuere en hun dochtertje Els uit Tielt en Herman en Balder Meirhaeghe uit Ledeberg) op bezoek bij onze Franse kozijns en nichten die in de omgeving van Troyes wortel schoten. Als u weet dat de twee 'Franse' stamvaders Jules en Cyriel Meirhaeghe, die in 1924 emigreerden, respectievelijk 15 en 6 kinderen hadden, die zich op hun beurt reeds talloos vermenigvuldigd hebben, dan begrijpt u dat het een onmogelijke opdracht was om al die verwanten in die korte tijd allemaal te bezoeken. Toch zijn het prachtige dagen geweest. We genoten er van een overrompelende gastvrijheid en de vele gesprekken aan de overvloedige tafels werden met talloze flessen heerlijke wijn overgoten... Onvergetelijk bovenal was "la maman", tante Cyrilla, die met haar 88 jaar en ondanks het harde boerenleven en de zorg voor vijftien kinderen een ongelooflijke vitaliteit bewaard heeft. Ze stond ons in het zuiverste Ruisleeds te woord en ze bezit een gevoel voor humor dat alleen maar "wijsheid" kan zijn! Bij het afscheidsmaal op de boerderij in open lucht, zong ze voor ons een 'romance' die zij in haar Ruisleedse jeugd jaren nog geleerd had van mijn overgrootvader, de liedjeszanger Fielke Van Der Meersch. Het was goed daar in het 'douce France' en we hopen er zeker terug te keren.

- - - - -

Gelezen in "Ons Doomkerke" nr.2. jaargang 1982, pag.27

Op initiatief van de bewoners van de Oude-Leykestraat werd het Axpoelemolenkruis een grondige beurt gegeven.

De kosten worden gedragen door de eigenaars, de familie de Formanoir de la Cazerie.

Volgens een omwonende, (ons familielid) Gerard Meirhaeghe stond het oude kalvariekruis op een lichte verhevenheid tegenover de plaats waar nu de Aaltervoetweg met de Bambruggestraat samenkomt. Dit kruis was vergaan en het oude beeld lag een tijdlang op de zolder van de familie Meirhaeghe. Het verhaal gaat verder dat één van de bewoners eens toevallig naar de graanzolder trok en daar een hand boven het graan zag uitsteken... Het oude vrouwtje schrok zich bijna een ongeluk, maar nadien bleek dat het beeld daar in bewaring werd gehouden en onder het graan was terecht gekomen.

- - - - -

Zuster Maria-Berchmans - Hilde Meirhaeghe uit Kortrijk stuurde ons een artikeltje toe dat verscheen in met missietijdschrift van Tielt. Het gaat om een brief van Zuster Julia Meirhaeghe uit Tielt die te Quezon City op de Filippijnen verblijft.

We citeren enkele paragrafen :

"Van harte dank voor uw nieuwjaarswensen en geschenken : die prachtige kalender van de 'Bond zonder Naam' en die typische schets van onze geliefde Poelbergmolen. Zoals de kalender het zegt, durven we 'Samen dromen'... ja zelfs nu... van een wereld waar VREDE en VREUGDE heerst, als we maar echt liefhebben en God de ereplaats geven in ons leven. Dat we HOOP hebben, omringd door de miserie van miljoenen mensen, is het grootste wonder van Gods genade. Maandag 11. kreeg ik weer een groot pak van de missiebond. Oprechte dank voor al die moeite en zorgen. Ik heb al rap een aantal van die kleedjes uitgedeeld aan de kinderen die het echt nodig hebben. Ik sluit mijn briefje met u echt hartelijk te danken en ik bid zeker voor uw intenties en voor die van al onze ijverige naaisters en breisters van de Tieltsse Missienaakring".

- - - - -

en Adam gewon Seth

Vanessa Lambert, geboren te Tielt op 9 juni 1982. dochter van Frans Lambert en Kathleen Mylle uit Schuiferskapelle. kleindochter van Marcel Lambert en Josephine Meirhaeghe uit ibidem

in goede en kwade dagen

Op 23 mei 1982 vierden Adolf Vande Walle en Irma Godijn uit Kanegem hun diamanten huwelijksjubileum. Adolf Vande Walle is de zoon van Emiel en van Sylvie Meirhaeghe.